

“De grote uitdaging nu is om de verbeterde samenwerking blijvend aandacht te geven”

Bas van Dongen van het project Innovatieve leerarrangementen voor de energietransitie: “In een serie interviews nemen we verschillende Micro Learning Communities onder de loep. Wat was het doel? Hoe is dat bereikt? En vooral: hoe hebben de medewerkers en directie de mLC ervaren?” Dit interview gaat over de mLC bij Pactum Installatietechniek. Doel? De samenwerking tussen Pactum Installatietechniek en ROC Aventus op het vlak van BBL-leerlingen aanzienlijk te verbeteren en te ontdoen van een aantal terugkerende hindernissen.

Bas: “Door het gekozen thema dicht bij de invloedsfeer en dagelijkse werkzaamheden van de deelnemers te houden, groeit het enthousiasme om samen tot een werkbare oplossing te komen en is daardoor de duurzame inbedding gegarandeerd. Deelnemers leren in een mLC van elkaar en staan open voor elkaars suggesties. Door een combinatie van een aantal micro-interventies betrek je de medewerkers met hoofd én hart en breng je in je technische bedrijf daadwerkelijk een transitie op gang.”

Doel: rendement voor BBL-studenten verhogen

De mLC bestond uit praktijkopleider Berteld Klein Ovink en monteurs Danni Hagen en Mark Burema. Vanuit ROC Aventus namen twee studietoelagen deel. Berteld: “We willen de verstandhouding tussen Pactum en ROC Aventus beter stroomlijnen op het vlak van BBL-studenten. Zodat we weten wie wat oppakt en waar we elkaar op kunnen aanspreken. Dus beter communiceren met elkaar en de wederzijdse verwachtingen uitspreken. We zijn bijvoorbeeld heel benieuwd wat de BBL-studenten precies op school leren zodat wij daarop kunnen aansluiten in de werkpraktijk bij Pactum. Allemaal bedoeld om het rendement voor de BBL-studenten te verhogen. Vanuit onze directie lag hier een duidelijke opdracht. Ik vind het heel belangrijk, en dat is de kern van de opdracht van onze mLC, dat de studenten binnen Pactum het werk doen en zaken leren die bij hun studie horen. Hier was de afgelopen jaren te veel onduidelijkheid over in de driehoek bedrijf, opleider, student.”

Behoeftte aan meer informatie over ontwikkeling van studenten

Danni Hagen haalde inmiddels niveau 3 elektrontechniek en niveau 3 werktuigkunde: “Nu volg ik op ROC Aventus de opleiding niveau 4 elektrotechnicus. Het grotere doel van die betere samenwerking is om uiteindelijk meer studenten voor de installatietechniek te werven én te behouden. Op ROC Aventus vertrouwen we heel erg op elkaar voor het goed en voortdurend informeren over hoe je er als student voor staat. Maar in de praktijk werkt dit niet optimaal. Pactum had er behoefte aan om meer informatie te ontvangen over de begeleiding, ontwikkeling en meetmomenten van studenten zoals ik. Kortom, nauwer contact tussen ROC Aventus en Pactum.”

Eerste winst van samenwerking binnen mLC is binnen

Berteld: “Door de inzet van alle partijen in de mLC is het contact inmiddels verbeterd en ontvangt Pactum meer informatie over hoe het ervoor staat met de student die wij over de vloer hebben als BBL’er. Bijvoorbeeld Pactum krijgt een signalering als zij een student op een bepaald vlak meer moeten ondersteunen. Ook kreeg ik een lijst van de lesboeken op alle niveaus van onze BBL-studenten. Heel nuttig om te weten wat onze BBL-leerlingen ongeveer aan het leren zijn op ROC Aventus. Dat is toch de winst van het gezamenlijk zoeken naar een oplossing binnen de mLC. De eerste aanzet is er. Toch zijn we er nog niet, de samenwerking kan altijd nog beter.”

Nieuwe ervaring voor alle betrokkenen

Het was voor alle deelnemers vanuit Pactum nieuw om aan een mLC deel te nemen. Berteld: “Ik heb wel muurtjes moeten afbreken. In een mLC mag je over en weer kritiek geven op elkaar. Dat is soms even slikken. Het gaat erom in een mLC dat je niet de argumenten geeft waarom in het verleden iets misging. Het is juist het doel om samen tot verbeteringen te komen. Gaandeweg zagen alle deelnemers aan de mLC in dat het zo moet werken en raakten we samen de essentie van een mLC: open met elkaar communiceren.” Danni: “In de mLC heb ik zeker een gelijkwaardigheid van samenwerken en openstaan voor elkaars ideeën ervaren. Wel merkte ik dat naarmate de mLC vorderde dat het gesprek meer tussen Aventus en Pactum ging om de problematiek aan te pakken. Onze inbreng als monteurs werd gaandeweg minder. Het is van belang, denk ik, om alle deelnemers in het proces van de mLC te blijven betrekken.” Mark Burema: “Hier sluit ik mij bij aan.” Berteld: “Mijn advies is om waardevolle medewerkers als Mark en Danni al helemaal aan het begin van de mLC erbij te betrekken.”

Ook van belang voor andere mbo-opleiders

Mark Burema: “Ik deed werktuigkundige installatietechniek niveau 2 en eerste monteur niveau 3 en werk nu bij Pactum als servicemonteur. Zelf kom ik niet van ROC Aventus maar van het Deltion College. Wel herken ik de behoefte vanuit Pactum om meer informatie over de BBL-studenten te mogen ontvangen.” Berteld: “Mijn gevoel is dat Deltion dit soort zaken anders aanvliegt: eerst samen een goede basis leggen voor de samenwerking tussen opleiding en installatiebedrijven en die vervolgens verder uitbouwen.”

Verbindende rol van facilitator

Lars Henning van Hogeschool Saxion nam aan de mLC deel in de rol van facilitator: “Zijn rol is de smeerolie vormen in de mLC. Hij staat er wat verder vanaf en kan daardoor zaken makkelijker op tafel leggen zonder dat iedereen in zijn wiek schiet. Hij kan vragen stellen vanuit een onafhankelijke positie zonder dat daar direct zware kritiek in doorklinkt. In de mLC heeft hij meer acceptatie vanuit zijn rol als facilitator.

Bestendigen van samen gevonden oplossing

Een belangrijke taak van de mLC is het bestendigen van de inmiddels verbeterde samenwerking tussen ROC Aventus en Pactum. Maar hoe pakt de mLC dit eigenlijk aan? Danni: “Je ziet dat na afronding van de mLC de neiging bestaat om heel langzaam met elkaar waar in de oude en ongewenste situatie terug te vallen. We zijn een commercieel en druk installatietechnisch bedrijf. Het vergt het een en ander om studenten op de juiste wijze te blijven begeleiden. Vooral tijd kan een bottleneck zijn. De grote uitdaging nu is om de verbeterde samenwerking blijvend aandacht te geven.”

De vrije hand geven geen probleem

Arjen Vels, DGA Pactum Installatietechniek: “Nadat Bas van Dongen mij inlichtte over de mogelijkheden van een mLC heb ik dat concept vervolgens zelf binnen Pactum geïntroduceerd. Ik wist dat dit een MKBidee-project is, en ik waardeerde het dat ik hiervoor gevraagd werd. De essentie van een mLC is dat je je medewerkers volledig hun gang laat gaan. Ik zie het nut ervan in om er als directie nu eens niet bij te zitten. Het is goed als je medewerkers volledig vrijuit kunnen brainstormen en handelen. Wat ook hielp, is dat we een gemotiveerde selectie van medewerkers bereid vonden om aan de mLC deel te nemen.”

Voorstel: onderling van elkaars mLC leren

Berteld Klein Ovink nam als studiebegeleider en leermeester het voortouw in de mLC en door zijn interesse in onderwijs en kennisuitwisseling kreeg de mLC al direct een goede start, benadrukt Arjen: “Plus een groep frisse, jonge medewerkers waarin ik alle vertrouwen heb. Dus het loslaten vond ik absoluut niet moeilijk. Kijk, het op te lossen probleem was niet heel complex. Maar door de instelling van de mLC was er eindelijk tijd, focus en capaciteit om het op te pakken, alle mogelijkheden rustig door te spreken en de uitdaging te tackelen. Vooral helpt het dat je in de LC alle partijen aan tafel hebt en je elkaar rechtstreeks op zaken kunt aanspreken. Kortom, mijn ervaringen zijn goed en ik sta ervoor open vaker een mLC binnen Pactum Installatietechniek aan het werk te zien. Wat ik wel mis, is het volgende: binnen de installatietechniek zijn onder de hoede van Bas van Dongen meerdere mLC’s gaande. Het lijkt mij heel goed dat we onderling van elkaars mLC leren, vooral door te ontdekken hoe andere mLC’s samen de tijd hebben genomen om inhoudelijk op ontdekkingstocht te gaan.”

Duurzame inbedding

De mLC kwam uiteindelijk gezamenlijk tot een oplossing voor de genoemde uitdaging. Hoe is die oplossing ingebed in de organisatie? Arjen: “Die taak ligt vooral bij de medewerkers die deelnamen aan de mLC, met voor Berteld daarin een voortrekkersrol. Ons voordeel daarin? Er was passie, de mensen kennen elkaar hier goed en de kanalen lagen open. Dit helpt heel erg mee om het proces vanuit de mLC draaiend te houden en de gevonden oplossingen duurzaam binnen Pactum Installatietechniek in te bedden.”

Discussiëren op grond van 100% gelijkwaardigheid

Bert Hulsbergen is vakdocent Techniek & Mobiliteit op ROC Aventus. Eveneens is hij studiebegeleider van monteur Danni, werkzaam bij Pactum. Evenals Danni nam ook Bert deel aan de Learning Community van Pactum: “Een compleet nieuwe ervaring voor mij! Samen met Pactum hebben we in de LC gewerkt aan een betere samenwerking op het vlak van onze BBL-leerlingen. Mijn rol in de mLC én de samenwerking in de mLC ontwikkelde zich op een natuurlijke manier. Alle deelnemers konden in de mLC compleet zichzelf zijn en vrijuit spreken, in een natuurlijke setting. Zelf nam ik vooral de rol op mij als ambassadeur van ROC Aventus.”

Kritisch naar elkaar zijn

“We hebben elkaar ook kritisch bevraagd, daar is alle ruimte voor in de mLC omdat de deelnemers hierbinnen volstrekt gelijkwaardig opereren. Op enig moment werd niet alle informatie openlijk gedeeld en dat bracht even een spannende situatie met zich mee. Maar dit is stevig met elkaar besproken en rechtgetrokken. Daarmee wonnen we in de LC weer alle vertrouwen in elkaar terug én leverde dit een versnelling in de samenwerking op.”

Snel op de inhoud doorgaan

Bert: “Wat ik zag, is dat we in de mLC al redelijk snel op de inhoud begonnen samen te werken. Dat sloot ook aan bij de verwachtingen van de studenten en Berteld Klein Ovink, de praktijkbegeleider van Pactum. We hebben over en weer in de mLC elkaar heel goed bevraagd over wat we van elkaar nodig hebben en verwachten, zoals studie-informatie, om de samenwerking in de driehoek opleider/student/bedrijf te optimaliseren.” Bert is zeer positief over de rol van de facilitator in de Learning Community: “Hij heeft ons echt goed ondersteund. Hij creëerde een prettige sfeer, vatte ontwikkelingen helder samen en zette alle deelnemers in de LC in hun kracht. Een rol die ik van groot belang vindt om een LC te laten slagen.”

Delen en borgen in processen

Door de LC is de samenwerking tussen ROC Aventus en Pactum op het vlak van BBL-leerlingen verbeterd. Bert: “Aan ons nu de taak om die verbetering met de collega’s binnen ROC Aventus te delen én de opbrengsten van de verbeteracties te borgen in onze processen. Het is van belang dat wat je samen in een mLC bereikt deelt met de belanghebbenden om je heen in de betrokken organisaties.”

Zoekende naar ondersteuningsbehoefte vanuit facilitator

Lars Henning is studiecoach aan Hogeschool Saxion. Hij nam deel aan de mLC bij Pactum Installatietechniek in de rol van facilitator: “Voor mij de eerste keer dat ik deelnam aan een mLC. Ter voorbereiding heb ik een cursus gevolgd van drie dagdelen over hoe je rol van facilitator kunt invullen. Ook heb ik ervaringen gedeeld met andere facilitators die al in een mLC aan de slag waren. De kunst als facilitator is om heel goed de ondersteuningsbehoefte bij de leden van de mLC te achterhalen, in dit geval bij Pactum.”

Kantelpunt

Gaandeweg merkte Lars een kantelpunt in zijn rol: “Eerst noteerde ik veel op flipovers en vatte ik zaken samen. Dat vond de mLC wel handig, maar daarin heb ik bewust een stap teruggedaan, want ik ben uiteraard niet de secretaris van deze groep. Die verantwoordelijkheid heb ik vervolgens weer teruggegeven aan de mLC. Met andere woorden: het is een soort spel om als facilitator continu te kijken waar de ondersteuningsbehoefte zit.”

Stroomversnelling

Vlak voor de zomervakantie ging de mLC naar een next level toen Berteld Klein Ovink aan het MT een presentatie gaf, samen met de studiecoaches van ROC Aventus. Lars: “Bedoeld om commitment te krijgen voor de oplossing waar wij samen naartoe werkten, de uitvoering van die urgente opdracht en de ondersteuning daarvoor in concrete uren. Na die fase kwam het werk van onze LC in een stroomversnelling. Met aandacht voor welke kennis studenten al meebrengen vanuit het curriculum en ook: hoe gaat het persoonlijk met hen? Het contact tussen de mLC van Pactum en ROC Aventus is goed op gang gekomen. In de laatste mLC-sessie zijn ook duidelijke afspraken gemaakt over de taken en rollen van alle betrokkenen.”